[redacted]

Rotterdam, donderdag 6 augustus 2020

Betreft: WOB-verzoek inzake deelname gemeente Amsterdam aan KLM Corporate Biofuel Programma

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wil ik een WOB-verzoek indienen aangaande de deelname aan het KLM Corporate Biofuel Programma door de gemeente Amsterdam. De achtergrond van mijn verzoek en mijn specifieke vragen licht ik hieronder toe.

Werking van het KLM Corporate Biofuel Programma

De gemeente Amsterdam steunt al enige tijd het KLM Corporate Biofuel Programma. Weinig overheidsinstellingen zijn op dit moment al deelnemer aan dit programma. Op dit moment is mij alleen bekend dat het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat sinds 2016 op dit programma is aangesloten.[1]. Vorig jaar werd bekend dat alle ministeries van de Rijksoverheid zich bij dit initiatief aansluiten[2] naar aanleiding van een motie van D66-kamerlid Jan Paternotte.

De werking van dit Corporate Biofuel Programma heeft al enige maanden mijn warme belangstelling. Veel uitingen over het gebruik van biofuel en ook de werking van het Corporate Biofuel Proramma hebben naar mijn idee een misleidend karakter, in die zin dat zowel het huidige gebruik van biobrandstof als toekomstig gebruik van biobrandstof snel worden overschat door het lezen en aanhoren van de vele berichten hierover. Dit zou dan in strijd met artikel 2 van de Nederlandse Milieu Reclame Code.

Naar aanleiding van een klacht die ik hierover heb ingediend bij de Reclame Code Commissie, oordeelde de Commissie al dat, in tegenstelling tot wat KLM had aangevoerd, ook persberichten over het Corporate Biofuel Programma kunnen worden gezien als reclame-uitingen zoals bedoeld in Artikel 1 van de Nederlandse Reclame Code, voor zover hierin duidelijk aanprijzende elementen te herkennen zijn. Dit is m.i. al snel het geval. Verduurzaming vindt immers iedereen

[1] Zie 'IenW doet mee aan Corporate Biofuel Programma KLM', 26 oktober 2016. https://zakenreis.nl/luchtvaart/ienm-doet-mee-aan-corporate-biofuel-programma-klm/ Geraadpleegd op 5 augustus 2020

[2] Zie 'Rijksoverheid laat alle ambtenaren op biobrandstof vliegen' https://zakenreis.nl/luchtvaart/rijksoverheid-laat-alle-ambtenaren-op-biobrandstof-vliegen/ Geraadpleegd op 5 augustus 2020

tegenwoordig belangrijk, en de belofte van een brandstof die tot 85% minder CO2-uitstoot mogelijk maakt in vergelijking met gewone kerosine, doet daarom natuurlijk menig duurzaam hart sneller kloppen.

Met betrekking tot een andere klacht die ik had ingediend over een blog op de website van KLM, '*10 vragen over biobrandstof*' uit 2016, oordeelde de Reclame Code Commissie inmiddels dat deze in strijd was met de Nederlandse Milieu Reclame Code. Tijdens de zitting kwam naar voren dat het gebruik van biobrandstof door KLM in 2019 nog maar zo'n 0,18 procent bedroeg.[3] KLM kreeg de aanbeveling niet meer op dergelijke wijze reclame te maken.[4]

Een van de meest effectieve manieren om CO2-uitstoot in de luchtvaart te verminderen is de inzet van duurzame biobrandstof. Wanneer duurzame biobrandstof op grote schaal wordt ingezet kan de CO2-besparing oplopen tot 80%. Biobrandstof is dus duurzamer dan fossiele brandstof, wat de huidige standaard is binnen de luchtvaartsector.

In september volgt een tweede behandeling van de klacht met betrekking tot een persbericht van KLM, bij het College van Beroep van de Stichting Reclame Code. Twee vragen die tijdens deze zitting naar mijn idee centraal moet staan, is in hoeverre duidelijk is dat het Corporate Biofuel Programma gericht is op een duurzame *toekomst* van de luchtvaart, en in hoeverre de werking van het programma duidelijk is voor deelnemende partijen zelf, en consumenten en burgers.

Deelname aan het programma kan immers bij consumenten en burgers, en mogelijk ook zelfs bij deelnemende partijen, de indruk wekken dat zakelijke reizen al worden uitgevoerd door gebruik van biobrandstof. De vraag is in hoeverre die claim dan wordt waargemaakt op basis van het gebruik van biobrandstof door KLM tot dusver. Ook richting consumenten en burgers is hier een belang. Als argument voor bedrijven en organisaties om deel te nemen aan dergelijke programma's wordt vaak als argument gebruikt dat bedrijven en organisaties zo 'erkend worden in hun leiderschap richting een meer duurzame luchtvaart'.[5]

KLM heeft sinds 2012 een – op het eerste gezicht – indrukwekkend rijtje bedrijven en organisaties aan zich weten te binden. Daarom moet het gebruik van 0,18 procent biobrandstof in 2019 menig deelnemer toch teleurstellen. Hierbij is het ook goed om op te merken dat eerdere doelstellingen voor het gebruik van biobrandstof door KLM fors hoger lagen. In 2014 mikte KLM bijvoorbeeld nog op 1 procent voor 2015.[6] KLM heeft eerder al te kennen gegeven dat er de verwachting bestond om in 2020 op enkele procenten biobrandstof te zitten. Deze verwachtingen zijn duidelijk niet uitgekomen, en dat moet bij alle betrokken partijen toch vragen oproepen.

---

[3] Zie voor een verslag van de zitting https://www.nrc.nl/nieuws/2020/06/25/klm-is-misleidend-over-gebruik-van-biobrandstof-a4004125.

[4] Zie voor een verslag van de uitspraak van de RCC: https://www.nrc.nl/nieuws/2020/07/13/reclame-code-commissie-klm-misleidend-over-biobrandstof-a4005822

[5] In een promotievideo van SkyNGD wordt bijvoorbeeld gesteld: "It offers serieus CO2-emissions up till 80% compared to fossil fuels. At the same time, companies want to be recognized for their leadership."

[6] Zie videoverslag 'Biofuel as a real option for KLM', augustus 2014. Lezing van de (toenmalige) corporate strategy director van Air France-KLM aan de Universiteit van Nyenrode. https://www.deruijter.net/publications/biofuel-as-a-real-option.html Geraadpleegd op 5 augustus 2020

Vragen in dit WOB-verzoek

Met betrekking tot dit programma heb ik daarom de volgende vragen:

1. Kan de gemeente Amsterdam heel precies aangeven wat de werking is van het contract dat de gemeente met KLM overeen is gekomen i.h.k.v. het Corporate Biofuel Programma?

2. Kan dit contract dat de gemeente met KLM heeft afgesloten, geopenbaard worden? Ook eventuele aanpassingen in dit contract die sinds de start hebben plaatsgevonden?

3. Welke duurzaamheidsclaim valt op basis van deze deelname thans te maken als het gaat om de mate waarin CO2-uitstoot wordt verminderd voor zakelijke reizen door uw ambtenaren, als gevolg van deelname aan het KLM Corporate Biofuel Programma? Graag zo specifiek mogelijk.[7]

Mocht u naar aanleiding van dit verzoek nog vragen hebben, dan ben ik uiteraard bereikbaar voor een toelichting. Ik kan me voorstellen dat het contract gemakkelijk te vinden is. Gestelde vragen met betrekking tot de besluitvorming zijn wellicht wat meer uitzoekwerk. Graag verneem ik uw reactie op dit WOB-verzoek met daarbij ook een eventuele inschatting van de tijd en de kosten die gepaard gaan met het behandelen van dit verzoek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[7] Ter illustratie verwijs ik naar een oud artikel over de toetreding van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat tot het KLM Corporate Biofuel Programma, met de titel 'Ambtenaren vliegen duurzaam met KLM'. Dit bericht bevat een behoorlijk suggestieve titel en een introductie die de wenkbrauwen ook doen fronsen. In het artikel wordt ook gesuggereerd dat de toeslag die vanuit het ministerie dekkend zou zijn om voor 30% van de zakelijke vluchten 'duurzame' biobrandstof in te kopen. Met andere woorden: de interesse gaat uit naar kleine lettertjes. Welke specifieke duurzaamheidsclaim valt af te leiden voor ambtenaren die zakelijk vliegen als gevolg van deelname aan het KLM Corporate Biofuel Programma?

Artikel: https://www.groen7.nl/ambtenaren-vliegen-duurzaam-met-klm/ Geraadpleegd op 6 augustus 2020